

Hiszpania

USTRÓJ POLITYCZNY

- Monarchia konstytucyjna
- Król: Juan Carlos z rodu Burbonów
- Kortezy - parlament Hiszpanii (premier Jose Luis Rodríguez Zapareto na czele)
- Władza ustawodawcza - dwuizbowy parlament:
 - Kongres Deputowanych (izba niższa)
 - Senat (izba wyższa)
- Rada Państwa - najwyższy organ konsultacyjny

Juan Carlos

Podział administracyjny

- Hiszpania podzielona jest na wspólnoty, prowincje i gminy.
- Wspólnot autonomicznych jest 17, cieszą się dużą autonomią głównie w kwestiach szkolnictwa i podatków.
- Podział na wspólnoty ma swoje odbicie historyczne -większość z obecnych „regionów” była kiedyś niezależnymi królestwami.
- Wspólnoty dzielą się 52 prowincje.

Wspólnoty autonomiczne

- Andaluzja
- Aragonia
- Asturia
- Baleary
- Estremadura
- Galicia
- Kantabria
- Kastylija-La
- Mancha
- Kastylija-Leó

- Katalonia
- Kraj Basków
- La Rioja
- Madryt
- Murcja
- Nawarra
- Walencja
- Wyspy
Kanaryjskie

Organy władzy wspólnot

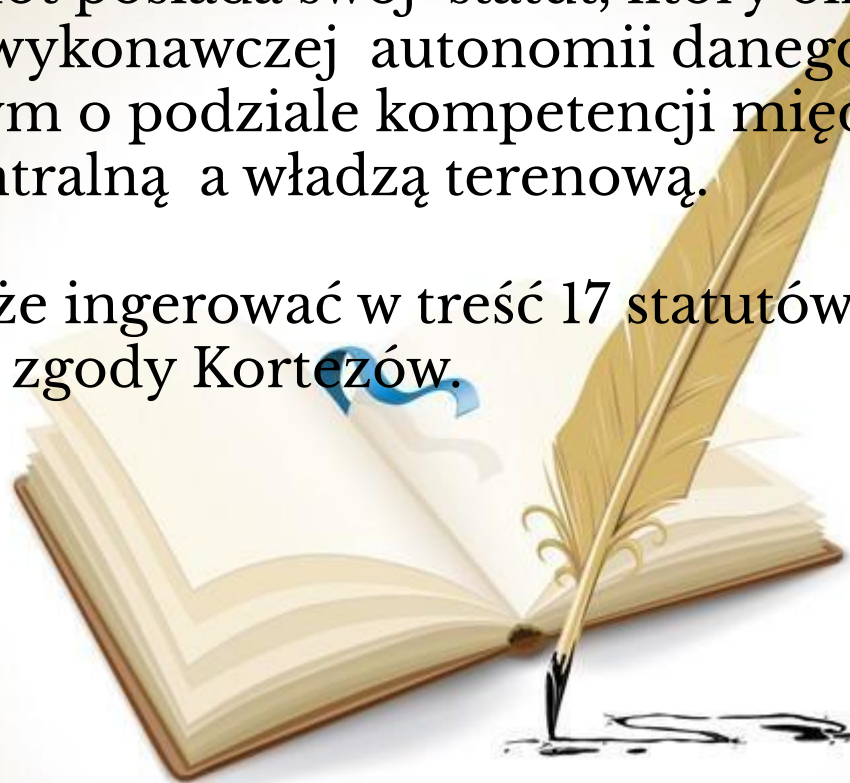
- Organem stanowiącym wspólnoty autonomiczne jest **Zgromadzenie Ustawodawcze**. Organem wykonawczym jest **Rada Rządowa** na czele z prezydentem regionu.
- Rząd regionalny może składać odwołania na decyzje rządu centralnego do Sądu Konstytucyjnego.
- Organy doradcze:** Rada Doradcza – mianowana przez prezydenta na wniosek zgromadzenia i rządu.
- Wspólnoty autonomiczne nie posiadają uprawnień konstytucyjnych,
- Nie posiadają suwerenności, która –zgodnie z konstytucją- pozostaje wyłącznie w gestii państwa.
- Dochodzenie do wspólnoty poprzedzone zostało referendumi („oddolna regionalizacja”)

Statut Wspólnoty

-Każda ze wspólnot posiada swój statut, który określa zakres ustawodawczej i wykonawczej autonomii danego regionu, stanowiąc przy tym o podziale kompetencji między administracją centralną a władzą terenową.

-Państwo nie może ingerować w treść 17 statutów, jednak zmiany w nich wymagają zgody Korteżów.

Tendencje separatystyczne

Baskowie- „autonomiczna społeczność w ramach państwa hiszpańskiego” (ze statutu).

Uprawnienia: edukacja, służba zdrowia, infrastruktura, kultura, policja, sądownictwo.

Finanse : 76% z podatków pozostaje w regionie. **Ponadto** : język, flaga, prezydent mianowany przez króla spośród członków rządu.

Katalonia-działania parlamentu skupiają się na walce o pozycję języka narodowego (król przebywając w K. musi posługiwać się tym językiem), stworzenie odrębnej reprezentacji olimpijskiej. Nawiązanie do tradycji Katalończyków i Aragończyków.

Od 1996r. rząd zrezygnował z gubernatora. 2/3 podatków pozostaje na miejscu. Władze K. uzyskały wpływ na decyzje Hiszpanii dotyczące UE.

Prowincja

- Większość z 52 prowincji ma nazwy takie jak stolica
- Siedem najmniejszych regionów składa się tylko z jednej prowincji (Asturia, Baleary, Kantabria, La Rioja, Madryt, Murcja, Nawara).
- Prowincja posiada status korporacji prawnej będącą zrzeszeniem gmin oraz okręgiem administracyjnym i wyborczym.
- Organami prowincji są: **Rada Prowincjonalna**, prezydent i jego zastępcy oraz zarząd prowincji.
- Zakres kompetencji** : władztwo planistyczne (kształtowanie życia lokalnego), władztwo organizacyjne, władztwo podatkowe i finansowe.
 - Władze państwowe w prowincji reprezentuje gubernator.
- COMARCA**- Jednostka podziału terytorialnego powstała w wyniku połączenia kilku gmin.

Tradycje samorządowe

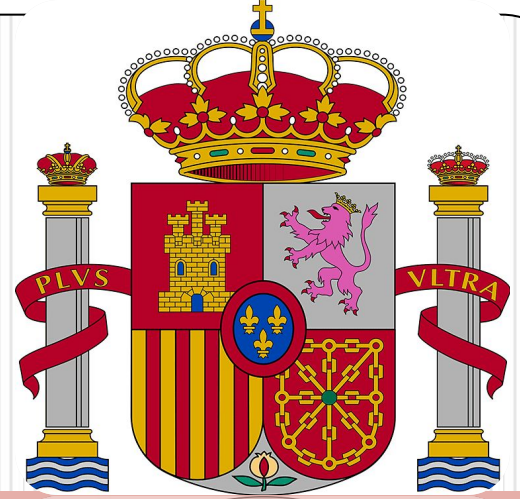
- XIX w.- miasta w walce z Napoleonem (Kadyks).
- Centralistyczny model państwa ograniczał swobodę gmin.
- W znaczeniu samorząd terytorialny współczesnym powstał w 1978.
- Podstawę prawną samorządu stanowi ustawa o podstawach administracji lokalnej z dnia 2 kwietnia 1985r.

Kontrola Samorządu

- Trybunał Konstytucyjny – w zakresie zgodności statutów z konstytucją.
- Rząd i Rada Stanu (w zakresie funkcji delegowanych).
- Sądy administracyjne-w zakresie stanowienia lokalnego prawa.
- Trybunał Obrachunkowy- w zakresie gospodarki i budżetu.

Gminy

- 8022 gminy istniejących w granicach parafii
- Gminy i prowincje funkcjonują obok państwa i wspólnot autonomicznych jako „trzeci filar” w ustroju państwa.
- W gminach liczących mniej niż 100 mieszkańców administrację lokalną wykonuje tzw. otwarta rada i wybierany przez mieszkańców burmistrz.
- W gminach powyżej 5 tys. mieszkańców obowiązkowo powoływane są komisje zarządzające (zarząd).
- Prawie połowa Hiszpanów mieszka w blisko 100 miastach liczących ponad 50 tys. mieszkańców.
- Prawie 90% gmin liczy poniżej 5 tys. mieszkańców, a 60% poniżej jednego tysiąca mieszkańców.

Zadania gminy

OBOWIĄZKOWE dla wszystkich gmin: Cmentarze, gromadzenie odpadów, oczyszczenie ulic, zaopatrzenie w wodę, kanalizacja, infrastruktura osiedli, utrzymanie dróg.

W gminach powyżej 5 tys. dodatkowo: parki publiczne, biblioteki, targowiska, utylizacja odpadów.

W gminach powyżej 20 tys.: obrona cywilna, pomoc społeczna, ochrona p-poż., urządzenia sportowe, rzeźnie.

W gminach liczących powyżej 50 tys.: lokalna komunikacja publiczna, ochrona środowiska.

PODATKI GMINNE

Gruntowy, przemysłowy, od pojazdów mechanicznych.

Fakultatywne podatki komunalne: daniny na lokalne przedsięwzięcia budowlane i jeden podatek z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w centralnym obszarze miejscowości.

Rada gminy

4-letnia kadencja; organ stanowiący. Cenzus wieku radnego 18.

Liczba radnych: 5 radnych w gminach do 250 mieszkańców; 25 w gminach do 100 tys. W większych ośrodkach po jednym dodatkowym radnym na każde dodatkowe 100 tys. mieszkańców.

Radni pełnią swój mandat społecznie, choć ustawa przewiduje też mandat zawodowy.

W głosowaniach obowiązuje szeroki katalog wymogów większości kwalifikowanej, które wiążą ważne rozstrzygnięcia za zgodą $2/3$ (zmiana obszaru gminy) lub z większością absolutną.

KOMPETENCJE RADY

- Administrowanie i rozstrzyganie w istotnych sprawach
- Planowanie przestrzenne w gminie
- Regulowanie zasad służby publicznej
- Uchwalanie budżetu gminnego
- Kontrola organów wykonawczych

BURMISTRZ

- Wybierany przez **Radę Gminy** na 4 lata. Może pełnić urząd społecznie lub zawodowo. Wyznacza samodzielnie zastępców.
- W gminach 100-250 mieszkańców burmistrem zostaje jeden z radnych.

- Przewodniczy Radzie Gminy, reprezentuje ją na zewnątrz
- ZADANIA BURMISTRZA:**

- Kierowanie administracją gminy
- Wydawanie tzw. bandos (forma zarządzeń dotyczących pewnej części mieszkańców)
- Decyduje o wydatkach gminy
- Sprawuje nadzór nad wykonywaniem budżetu
- Powołuje swoich zastępców i przydziela im swoje kompetencje
- Zatrudnia i zwalnia pracowników

ORGANY POMOCNICZE

- **KOMISJE DORADCZE** - przygotowywanie sesji oraz opiniowanie spraw zleconych przez organy gminy.
- **„UPEŁNOMOCNIONY CZŁONEK RADY GMINY”** - przejmuje wszystkie prawa i obowiązki etatowego organu gminy.
- **RADY DZIELNICOWE** - wyłącznie w dużych miastach, rada gminy może podzielić swoje terytorium na dzielnice i przenieść na nie część swoich kompetencji.
- **RADY TERENOWE** - zajmują się np. budową i utrzymaniem źródeł wody pitnej, utrzymaniem czystości ulic.
- **REPREZENTANCI BURMISTRZA** - powoływany zwykle na 4 lata, działają w osiedlach lub wsiach stanowiących samodzielne części gminy, wykonując swoje funkcje działa jak każdy organ administracji publicznej.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ